Ч. 263. Львів, Второк дня 23 падолиста (5 грудня) 1899. Річник III.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . 3 р. ав.
на місяць . . . . 1 р. ав.
За границею:
на цілий рік . . 20 рублів або 40 франків
на пів року . . 10 рублів або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 **ул. Коперника (Ліндого ч. 9.)** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Новий подвиг о. Дануня.

Забагло ся о. Дануневи Танячкевичеви стати нараз великим чоловіком, спасителем руского народа в Галичині. От і поставив він внесенє в парляменті на дни 26. жовтня сего року, щоби держава викупила як найскорше селяньскі довги, стала на 50 літ гіпотекарним властителем задовжених хлопских ґрунтів, видала в тій цїли заставні листи, стягала свої претенсиї через протяг 50 літ в дорозї податковій, та щоб задовженим селянам не лишала на сей час иньшого кредиту крім личного.

Гадка, що найменьше ґеніяльна!... Радуй ся руский задовжений хлопе! Се гряде твій Мессия!...

»Туман, туман по долині«... сьпіває ся в народній пісні. Сю пісню можна примінити до політичної акциї о. Танячкевича в справі сего внесеня. Хоче, ба навіть жадає о. Дануньо, щоби держава як найскорше викупила селяньскі довги. Нічого! Добре! Най викупить! Пос. Танячкевич забирає відтак слово на однім засїданю і завзиває президента палати до того, щоби він як найскорше се єго внесенє передав економічній комісиї. Президент, др. Фукс, відповідає послови, що він (президент) і без нагленя внескодавця се внесенє передав, куди треба, с. є. економічній комісиї. В кілька день зібрала ся відтак згадана комісия, а предсїдатель єї, Повше (член »Союза«), поставив внесенє пос. Танячкевича на першім місци комісийних розправ. Комісия сейчас почала розправляти над внесенєм, але, позаяк не була в спроможности зрозуміти внесеня пос. Танячкевича, то ухвалила перед вибором референта для сеї справи покликати внескодавця і просити єго о поясненє діла і о оборону внесеня, тим більше, що пос. Танячкевич домагав ся, щоби економічна комісия мала право кликати знатоків чи експертів до сеї справи. І щож сталось? Пос. Танячкевич на трикратні запросини відповів Повшому, що він (ініциятор сего наглого внесеня) не має часу пояснювати комісиї пляну сеї великої акциї в користь селяньства. — То може через тиждень буде у вас час на те? — спитав Повше. — »І через тиждень нї — відповів о. Танячкевич. В загалї — добавив — не буду я мати часу до того перед сьвятами, бо єсьм перетяжений справами церковними«. Се факт. Пос. Повше жалував ся перед послами на сю відповідь о. Танячкевича і чудовав ся, що внескодавець натворив богато шуму, хотів як найскорше мати ухвалу комісиї і парляменту — бо довги селяньскі ростуть і вже наросли в Австриї чи не до 3 мілїярдів — а тут сам проволікає діло і не хоче явитись в комісиї навіть на пів години, щоби бодай начеркнути плян наміреної акциї. — Се подаю вам до відомости — сказав пос. Повше — щоби відтак австрийскі селяни знали, що вина за проволоку паде не на комісию, а на самого внескодавця.

З огляду, що комісия не хотїла перевести дискусиї без прияви ґеніяльного внескодавця, тому й поставив пос. Врабец внесенє в економічній комісиї, щоби відложено поладнанє внесеня о. Танячкевича аж до часу, коли »передсьвяточне перетяженє церковними справами« устане і коли поновно запрошений о. Танячкевич буде мати трохи часу і вияснить комісиї, як довести до того, щоби хлопи не мали довгів. Се внесенє ухвалено одноголосно.

От як виглядає новий подвиг політичний о. Данила! Через него став вже пос. Танячкевич »eine lustige Person« парляменту. Не вжеж галицкої Руси на ліпшого репрезентанта не стати?..

Важність і теперішний стан Товариства св. Петра для запомоги убогих руских церков.

(Справозданє по поводу Загального Зібраня членів Товариства).

(Конець).

Що стан Товариства до тепер так скромний, на то зложились особливо 3 причини: недостаток доброго і сталого заряду, мала участь духовеньства, а вкінци і недостаточний статут, на підставі котрого розвій Товариства, при апатиї і рівнодушности наших людий, оказав ся майже неможливим. Усунути всї ті причини, буде задачою найблизших загальних зборів. В тій цїли подасть ся загальним зборам готовий уже проєкт зміни статутів. А щоб Всеч. участники могли над сею справою тим ліпше застановити ся і з нею на заг. зборах тим скорше упорати ся, подає ся вже тут головнїйші уступи проєктованої зміни.

Зараз по затвердженю нового статута входять в житє філії Товариства в Перемишли і Станиславові.

Перші загальні збори філії для вибору Видїлу скликує дотичний Ординаріят і отвирає їх через свого делеґата.

Статут і діловодство філії єсть те саме, що і Товариства головного.

Загальні збори ухвалюють: а) яка часть % річних доходів має йти на фонд резервовий, б) яка на видатки, а в) яка на запомоги церков.

В мисль сеї ухвали розділяє кождий видїл з кінцем року свої доходи так:

1. часть доходів, загальним збором на фонд резервовий призначену, дає до фонду резервового,

2. часть на видатки призначену лишає в касї, а

3. решту обертає на запомоги церков своєї диецезиї за попереднім росписанєм конкурсу, коли сума на запомоги припадаюча виносить хоть 1000 зр., в противнім разї аж тогди, коли та сума через дальші рати взросте аж до 1000 злр.

Фонд резервовий єсть спільний, зістає під зарядом Видїлу головного (Львівского) і має та к

18

ҐЕРГАРТ ГАУПТМАН.

Візник Геншель.

(Далї).

ГІЛЬДЕБРАНТ.

Ну, ну, бо що Гавфе відійшов, я се добре знаю. Приходить все до кузнї та роззявлює рот, як накладаю зелїзо на ковало. Не найшов собі досї їше нїякого місця.

ГЕНШЛЕВА.

Кажуть, що зачинає пити.

ГІЛЬДЕБРАНТ.

Думаю, що так і скінчить ся. Прикро такому старому на сьвітї. Нїхто не хоче його вже більше тримати. Що-ж то нинї там знова такого?

ГЕНШЛЕВА.

Музика. Забава.

ГІЛЬДЕБРАНТ.

А що було би, як би ми обоє, Геншлева, пішли там також? Чому не мали би ми перегуляти одного вальчика?

ГЕНШЛЕВА.

Ото визьвірили би на нас очі. Але що ви то хотїли від Геншля, майстре?

ГІЛЬДЕБРАНТ.

Війт має каштановатого оґера, стерво не хоче дати підковати ся. Ми хотїли просити Геншля. Як ся привязана собака не буде стояти тихо під його рукою, то най його чорт кує. Добраніч, Геншлева!

ГЕНШЛЕВА.

Добраніч, майстре.

Гільдебрант відходить.

ГЕНШЛЕВА

надслухує, як із від входу долїтає шипіт від суваня ногами.

Хто там сує так знов?

Йде та отвирає двері.

Хто робить тут такий гамір?

ФРАНЯ

вбігає, гуляючи.

На бік, на бік, панї Геншлева, не маю часу!

Крутить ся докола стола до такта вальца, що долїтає з гори.

ГЕНШЛЕВА.

Ого! Цїлком здуріла! Що тобі такого прийшло до голови!? Може скажений пес покусав тебе?

ФРАНЯ

гуляє безвпинно далї та присьпівує собі вальцеву ноту.

ГЕНШЛЕВА

раз-у-раз веселїйша

Пробі' таж тебе шляк трафить. Дївчино, ти збожеволїєш!

Музика перестає грати.

ФРАНЯ

паде обезсилена на крісло.

Я могла би загуляти ся на смерть, панї Геншлева.

ГЕНШЛЕВА

сьміє ся.

Як там поводити меш ся, то я можу повірити. Чоловік мусить сьміяти ся до сліз, коли лише дивить ся на се!

ФРАНЯ.

Ви не гуляєте цїлком?

ГЕНШЛЕГА.

Я? Чи я гуляю? Розумієть ся, що гуляю. Приключало ся, що я загуляла за одну ніч пару нових черевиків.

довго побільшати ся, доки не взросте до суми двох міліонів корон. Скоро фонд резер. досягне 2 міліони корон, творить вічну фундацию на запомоги руских церков всїх 3-х Епархий і переходить під заряд М-го Ординаріяту з обовязком побирати річний процент і розділяти по рівній части межи убогі церкви всїх 3-х Епархій в дорозї їх консисторий.

В разї розвязаня Товариства переходить весь маєток Товариства на фонд резервовий з тим самим призначенєм, як висше сказано.

Та зміна статутів має межи иньшими трактувати ся на загальних зборах, що мають відбути ся дня 7. грудня с. р. в духовній семинариї о 2-ій годинї з полудня.

Справа то дуже важна, так важна, як важним єсть Товариство св. Петра для розвою нашої церковної і народної жизни.

Для того апелюємо тут до нашого патріотичного духовеньства без ріжниці політичного переконаня, щоби вписувало так себе як і свої церкви в члени того, може найважнїйшого нашого Товариства. Надто удаємо ся до Всч. оо. деканів з просьбою о споводованє, щоби з кождого деканату явив ся на загальних зборах хоть один представитель, котрий, коли не єсть єще членом, мав би вписати себе або хотьби свою церкву в члени Товариства.

Всїх же Всч. членів Товариства, як і тих, що хотїли би приступити в члени Товариства запрашаємо до як найчисленнїйшої участи. Вписове на тепер є 1 зр. а вкладка річна 2 зр. Но зі зміною статута виносити буде вписове лиш 1 корону, а річна вкладка 1 корона для осіб фізичних, а 4 корони для осіб моральних, як церков, громад і тим подібних корпораций.

Комітет.

З Делеґаций.

В відповідь на повитанє з сторони президентів австрийскої і угорскої делеґациї відчитав цїсар престольну річ, яку подаємо в дословнім перекладї:

»З щирим вдоволенєм приймаю запевненя вірности і льояльности, які ви, панове, висказали через свого президента. При тій нагодї згадаю зі зворушенєм про несчислені обяви незахитаного привязаня до мене і до мого дому, котрі то обяви злучили зі мною всї народи монархії в глубокім болю з причини смерти цїсаревої і королевої, моєї в Бозї почиваючої, дорогої жінки.

Відносини монархії до заграничних держав мають без виїмки незмінений, приязний характер, а оправданим є також на будуче пересьвідченє, що мирна ситуация в Европі без перешкід і на дальше тревати буде. Найважнїйшою порукою уважаю як доси, так і на будуче незахитанє істнованє кріпких і повних в довірє відносин до наших союзників.

Дальшою порукою мира можна уважати гармонїйне співдїланє всїх цивілїзованих держав на сегорічній конференциї в Гаазї, котра виходячи з великодушної ініциятиви Єго Величества, Царя Росиї в окрузї загальної потреби мира, яка дає ся чути в цїлім сьвітї — нові і скріплені викликала надії.

З вдоволенєм можу вказати на се, що плеканє строго льояльних і приязних відносин до росийскої держави в дусї згідного дїланя на Балканї робить радістні поступи.

В воєнних комплїкациях в полудневій Африцї рішили ми задержати повну невтральність і можна тілько висказати желанє, щоби сей спір був як найскорше укінчений.

Вдоволяючи конечним вимогам справедливости, ми вставили в проєкти, які панам будуть предложені до конституцийного поладнаня, також суму до управильненя платнї ґажистів війска і маринарки, як також урядників і слуг спільних обох половин монархії. Суми, вимагані мінїстерством війни, суть обмежені до найважнїйших і найпильнїйших потреб.

Боснїя і Герцоґовина розвивають ся так, як доси, в спосіб цїлком нормальний. Потреби адмінїстрациї сих обох країв будуть вповнї покриті їх власними доходами.

Числячи з повним довірєм на патріотичну старанність і вирозумілість панів, з якими приступаєте до вашої задачі, витаю панів сердечно«.

В обох делеґациях принято промову монарха живими оплесками і окликами: в угорскій делеґациї »Eljen!« — а в австрийских: »Hoch!« »Слава!« »Slava« »Niech żyje!« і т. д.

На суботняшнім засїданю делеґаций зложив ґр. Ґолуховский своє експозе в справі заграничної полїтики. Мінїстер думає, що в Европі є стремленє до мира та надієсь, що спір в Африцї буде мати характер льокальний. В міжнародних відносинах Австро-Угорщини не зайшла нїяка важнїйша зміна. Тридержавний союз єсть запорукою мира. Він не виключає приязних відносин, а навіть тїснїйшого порозуміня з другими державами. З огляду на забуреня на Всходї Европи Австрия перед двома роками війшла в порозумінє з Росиєю і хоче сї приязні відносини як найбільше плекати, щоби не ривалїзувати без потреби з Росиєю. Відносини на полудневім Всходї значно поліпшили ся. Вправдї в Сербії і Болгариї видно ще занепокоюючі симптоми, але для них треба бути поблажливим, о скілько они не грозять заколоченєм мира в Европі. Відносини Австриї до Сербії і Болгариї є нормальні. Сциси з Сербією, що довший час належали до звичайних обявів, уступили місце сусїдским відносинам. Вдоволяючим єсть також поведенє Болгариї, що так довго може бути певною статочної приязни і попертя Австриї, доки єї полїтика, оперта на національнім ґрунтї і звернена до цивілїзацийного розвою не вийде поза границї краєві. Греция є занята процесом реґенерацийним і гоєнєм численних ран, завданих їй подіями з послїдних часів. Стан річий в Туреччинї не дає хвилево причини до нїякої подрібнїйшої замітки. Жичливі інтенциї султана не бувають вправдї, на жаль, всюди сповнювані адмінїстрацийними орґанами з однаковою зручностию і совістностию, але є надія, що добра воля султана поліпшить сї відносини. До конференциї в Гаазї годї привязувати далеко посунених надій, але годї також єї легковажити. Загальне положенє не дає тепер нїякої причини до більшого занепокоєня. Дальші замітки мінїстра обговорюють трудности на поли полїтики торговельної, а вкінци справу еміґрациї. Послїдну годї спиняти репресийними средствами, а радше треба старати ся о нові місця для вивозу австрийского промислу, а тогдї розвине ся промисл в Австриї і дасть людям більші заробітки.

Новинки.

— Наших П. Т. Передплатників просимо о вирівнанє рахунків. Ми зневолені оплачувати все готівкою, тому не можемо на будуче нікому удїляти кредиту. Хто з наших передплатників не вирівнає в найблизшім часї залеглостий, тому перестанемо висилати часопись. Ми не думаємо деморалїзувати рускої Публики, що привикнувши до неточного плаченя за часописи, забажає опісля, щоби їй всї рускі видавництва присилано даром.

— Słowo Polskie і рускі посли. З Відня пишуть нам, що телефонічну вість про контроверзию (?) між рускими послами а правицею, чи Поляками, в справі якого то »szeregu postulatów« (?) і т. д. подав до »Słow-a Polsk-ого« сам п. Романович, котрий тут у Відни хвилево пробуває і піддержує в »колї« полїтику Рутовского.

— Пос. Танячкевич носить ся тепер по палатї з внесенєм на заведенє рускої урядової мови в Галичинї і — збирає підписи. Чи збере? — не знаємо. Ми знаємо лише те, що се буде новий соломяний огонь в тій самій хвилї, коли з почину руских послів правиця рішила, взяти ся за уложенє язикового закона для всеї держави, отже і для Галичини.

— З руско-народного театру. Дня 5. н. ст. грудня переїздить наш театр з Надвірної до Калуша, де дасть такі вистави: ві второк (5 с. м.) »Попихайло« голосна комедия в 5 актах Шуткевича; в четвер (7 с. м.) »Бідне дївча« оперета в 6 дїях Крена; в суботу (9 с. м.) »Честь« комедия в 4 дїях Судермана; в недїлю (10 с. м.) »Наші переселенцї« народний образ в 6 дїях (перевід з польского »Emigracya chłopska« В. Мидловского, музика Матюка); ві второк (12 с. м.) »Візник Геншель« голосна комедия в 5 дїях Гавптмана; в четвер (14 с. м.) »За хлїбом« штука Богдана Лепкого в 5 дїях; в суботу (16 с. м.) »Ямарі« оперета в 3 дїях Целлєра; в недїлю (17 с. м.) »Баби« комедия в 4 дїях Пшибильского. — Можна надїяти ся, що Калуска Русь повитає радо наш театр.

— Концерти людові у Львові. Товариство »Просьвіта«, »Зоря«, »Боян«, »Академічна Громада« і »Основа« завязали комітет, цїлию котрого є устроюванє людових концертів для Русинів міста Львова получених з образами сьвітляними на полотнї т. зв. скиоптікону, котрий дістало товариство »Просьвіта« в дарі з Америки від п. А. Бородая. Найблизший такий концерт відбуде ся в день св. О. Николая т. є. в понедїлок, 18. н. ст. грудня с. р., в великій сали »Народного Дому«, о 6. годинї в вечер. Цїни місць: 30 кр., 20 кр., 15 кр., 10 кр. і ґалєрия 5 кр. Докладну проґраму концерту оповістять афіши.

Дальші такі концерти задумує комітет устроювати також по всїх передмістях міста Львова. В тій цїли просимо прихильників нашої справи, що мешкають на передмістях міста Львова, щоби взяли нашу гадку під розвагу, обговорили єї з сусїдами, завязали комітет, котрий відтак спільно з нами переведе гадку в дїло. Велику надїю покладаємо на уряди парохіяльні, а то тим більше, що в проґраму корцентів будуть входити і піснї церковні, як коляди, псальми і т. п. Всякі письменні і устні поради і поясненя в сїй справі приймає і подає: Михайло Рубчак, редактор »Свободи« у Львові, Ринок ч. 10. — За комітет для устроюваня концертів людових: *о. А. Темницкий* і *Михайло Рубчак.*

— Проґраму нової рускої партиї напечатав вже »Громадский Голос« в цїлости, причім додав від себе: »Про проґраму сю завважаємо, що все се взято по найбільшій частинї з домагань руско-українськоі радикальної партиї, лише більше розмазано та викинено з неї социялїзм і деякі иньчі остаточні цїли нашої партиї, як прим. повне скасованє війска. Не рушено тут і попівскої справи, навіть видно охоту приподобати попам домаганє »національзациї церкви«, нарештї на диво даровано Мадярам Угорску Русь, не домагаючи ся злуки єї з галицкою та буковиньскою Русию, як се робили навіть Русини з 1848-9 рр.«

— Франц Смолька, б. президент австрийского парляменту, визначний польский полїтик занедужав безнадїйно. Недужий кінчить як - раз в нинїшнім дни девядесятий рік житя.

— Живі образки галицкої нужди. »Громадский Гогос« в 23. ч. подає такі страшні вісти про лихву жидівску між нашими Гуцулами. Перепечатуємо їх в цїлости на відвічальність редакциї »Громадского Голосу«:

»26. падолиста сего року з'явили ся в нашій редакциї три Гуцули з гір за Косовом: Федір Кумлик Митайлюк з горішного Ясенова, Семен Палїйчук із Жабя і Федір Боцьвінок або Рукіщук-Джиґлюк із горішного Ясенова, — два з них уже сиві, а всї три майже старцї, нужденні, пожовклі та почорнїлі з біди та жури — дїйсний образ гуцульскої нужди, — дарма, що се обивателї вільної держави й один із них навіть дістав медаль за оборону єї... Подаємо їх оповіданя, чей найде ся яка душа межи високими урядниками, або хоть послами, котра би заняла ся їх долею тай долею тисячей таких, як вони. Додамо, що всї три були аж у Відни, а зі Львова, казали, що мусять вертати ся домів пішки, бо не мають грошей на зелїзницю.

І. Федір Кумлик Митайлюк. Я взяв у Шміля Ґельда 3 кірцї кукурузяної муки. Я від него відскочив, бо він мене ошукав, бо замість 6 ґілеток на міру, мірив муку на вагу і там було лиш $3^1/_2$ ґілетки. Він подав мене до суду за ті гроші, за ту муку. В судї питав мене ядюнкт Окоман, кілько я винен; я сказав що 18 зр. і що ті гроші віддам. Адюнкт сказав, що я винен жидови 200 зр. Я хотїв, аби присяг, але адюнкт не хотїв дати нї жидови нї менї присяги. Нарештї і иньші урядники зачали мене силувати і я обіцяв віддати жидови тих 200 зр. за два роки. Ще до терміну було три міся-

---

ФРАНЯ.

Ходїть, погуляйте но раз зі мною.

ГЕНШЛЕВА.

Йди ти на гору та там собі гуляй.

ФРАНЯ.

Ба, як би я могла! Знаєте що, я закраду ся на гору, закраду ся на ґалєрию. Ви були вже коли там на горі? В великій салї на ґалєриї, там де стоять мішки зі сушеними сливками. Без нїякого відома піду собі на гору, та заглядати му відтам на долину. І буду їсти сливки і заглядати буду на долину. Хто-ж заборонить мінї се?

ГЕНШЛЕВА.

А може Зібенгар скаже звести тебе на долину.

ФРАНЯ.

Я буду призирати ся цїлком сьміло; з нїкого не роблю собі нїщо. А як яка гуляти ме з паном Зібенгаром, то я кину на неї кісткою зі сливки.

ГЕНШЛЕВА.

Ти задурила ся до чиста в Зібенгарі.

(Далї буде).

ці, як я ті гроші сплатив. Гроші ті сплачував я ратами. Коли заплатив я остатну рату, то хотів, аби менї жид віддав судовий вирок. Але він не хотів віддати, лиш сказав, аби єму принести 50 зр. то віддасть вирок; я не хотів дати грошей, а він не хотів дати без грошей вироку. Тодї я пішов до адюнкта Окомана просити, аби він наказав жидови віддати вирок, але адюнкт казав, аби я дав жидови 50 зр. Начальник суду сказав то само. Як уже перейшло на 3. рік, то я приніс жидови 50 зр. і він дав менї квіт, що я єму нїщо не винен. Але вироку не дав, бо хотів, аби я єму привів писаря, аби той узяв у него вирок. Писаря якось не було, то знов Ґельд не хотів дати вироку і так проволїкав зо мнов рік, а вирок продав Іцкови Цехнерови на Монастерискім коло Косова. Я пішов до Іцка, привів Шміля, показав Іцкови квіти, що я гроші віддав. Жиди зачали сварити ся, нарештї Ґельд віддав Іцкови 160 зр., а Іцко за тих недоданих 40 зр. подав мене на комісию. Таксаторі ясенівскі отаксували мій маєток, що був варт 4000 зр. а доміство 1000 зр., отаксували лиш на 500 зр. На ліцитациї, за котру я навіть не знав, продали мій маєток за 692 зр. жидам; 200 зр. взяв Цехнер, а решта лишила ся для мене в депозиті, аби я їх собі відобрав. Але я не брав їх до тепер. Потому приїхала з суду комісия, ґрунт віддала жидови, мене з хати викинули, а за 4 місяцї домівство запалили; я подав до коломийскої прокураториї скаргу на Цехнера Іцка за шахрайство, а прокуратория відповіла дня 13. червня 1899 року, що по розслїдженю не видить потреби переслїдувати судово Іцка Цехнера. Окрім того їздив я сего року в великий піст раз, а другий раз в лїтї до Відня. В мінїстерстві обіцяли поручити сю справу судови. Кликали нас до суду до Жабя. Суд розпитував ся, казав, що пішле до прокураториї, але не прийшло потім нїякого рішеня. Лише устно сказали менї в судї, що прокуратор сказав, що не видить причини порушувати справу на ново. Додам, що як мене забирали жиди, то розбили скриню при жандареви і взяли: 40 банок зр., 4 сердаки, 4 кожухи, сукна 8 локоть, 67 мір полотна, сїтку медвежу за 50 зр., сїтку вовчу за 40 зр., 2 креси (рушницї) за 14 і 18 зр., хлїба дорідного богато звоювали на ни худобов — на 400 зр. всего ужитку. Хату і будинки господарскі жиди підпалили — і десятеро дїтей і нас двоє лишилисьмо ся сиротами.

(Конець буде).

— **Про Івана Труша**, талановитого артиста-маляра подав суботнїшний »Ruch Katolicki« ч. 277 фейлєтон п. з. »Iwan Trusz«, де фаховий рецензент незвичайно симпатично висказує ся про артистичну творчість нашого земляка. Раньше вже подали прихильні оцїнки праць п. Ів. Труша »Kuryer Lwowski« і »Słowo Polskie«.

— **За удержавненєм польскої ґімназиї в Цєшинї** голосували всї рускі посли, не виймаючи о. Танячкевича. За удержавненєм не голосувала вся нїмецка лївиця без виїмки, а католицкі людовцї, хоч належать до правицї, вийшли з салї. Шовінїзм Нїмцїв виявив ся опять. Не помогла і просьба пос. Левицкого, що при фактичнім спростованю апелював до справедливости Нїмцїв.

— **Директор семинариї учительскої в Самборі**, Йос. Керекярто подав ся на пенсию, а що занедужав, тому обняв веденє семинариї старший учитель, Кароль Кротохвіля. Дир. Керекярто не верне вже на своє становище.

— **Будова зелїзницї** з Тернополя до Збаража має зачати ся з весною.

— **Справа Гільзнера**. Наші читателї певно памятають, що жиди для увільненя Гільзнера кинули страшним підозрінєм на бідну матїр убитої Грузівної і на брата єї, немовби то они спрятали зі сьвіта свою дочку, а зглядно сестру. Тепер стверджено вже урядово, що слїдство, введене на розказ мінїстра Кіндінґера против матери і брата убитої вже »застановлено, бо показало ся, що всї в тім напрямі доноси суть безпідставні і що против тих двоїх нещасливих і невинних людий не звертає ся навіть тїнь підозріня. Подаючи сю вістку, пише краківский »Głos Narodu« в 273 числї: Мимо сего щасливим є сей, хто вірить, що мимо признаня ся до убийства, Гільзнер буде, як хиба на се заслугує, повішений!...

— **Кусаючий князь**. Епископ Оксфорду Вільберфор, що вінчав свого часу князя Валїї, розказує в своїх споминах, що при сїм слюбі був присутний князь Вільгельм пруский (нинїшний нїмецкий цїсар) і замічує при сїм ось що про него: »Малий князь Вільгельм пруский стояв поміж двома своїми малими вуйками, а коли кидав ся на всї боки і они успокоювали єго, кусав їх у голї лидки — бо князї були загорнені в шкоцку одїж.

— **Драма на улици**. Із Загреба пишуть дня 2. с. м.: Вчера вечером зранив на улици офіцир жандармериї Шетецка лїсового надінспектора Лянґа вистрілом з револьверу, а потім відобрав собі житє. Причиною до сего розпучного кроку був донос в приватній справі, який зробив Лянґе військовим властям, наслїдком чого становище Шетецки в армії стало ся неможливе.

— **В Будапештї** увязнено властителя заряду »Бодеґа«, завідательку сего закладу і старшого кельнера за те, що устроювали в сїм закладї справжні орґії. В сїй справі скомпромітовані деякі знані в містї личности.

— **Нефортунна операция**. Недавно закінчила ся в Варшаві судова розправа против одного з професорів унїверситету за се, що в оперованій ранї лишив пенсетку, в наслїдок котрої хора умерла, а небавом відбуде ся друга подібна розправа. Перед кількома днями прибула до Варшави панї І. з Сїдлця, бажаючи позбути ся нарости на шиї, званої »воля«. Операциї довершив др. Х., причім для затамованя крови наложив тампон з вати, але без нитки, щоби пізнїйше сей тампон видобути. Дальші забіги робив иньший лїкар і сей замітив небавом у хорої грізні обяви, чим раз то висшу горячку, а се дало єму причину до думаня, що в ранї лишено якесь чуже тїло і що настає закаженє крови. Повідомлений про се др. Х. зробив нарочно операцию для усуненя сего чужого тїла і справдї найшов в ранї забуту вату, а довкола неї ґанґрину. Хора умерла на другий день. Др. Х. подав за причину смерти запаленє легких, але родина покійної, дізнавши ся про все, зажадала секциї тїла і виступила против д-ра Х. на судову дорогу. Покійна числила лїт 25. і була жінкою урядника.

— **Кінематоґраф в услугах моральности**. Один пастор громади Баптистів в Новім Йорку, невдоволений з обичаїв своїх парохіян, впав на дуже ориґінальний помисл, а іменно заключив контракт з фотоґрафом, що по мистецьки докону́є моментанні знятя і наміряє що недїлї представляти в кінематоґрафі всї »справки« закажених овечок, на їх сором і для відстрашеня иньших від гріха. Фотоґраф зобовязав ся слїдити крок в крок через цїлий тиждень вказані особи і при помочи »camer-и obscur-и« відтворювати цїле їх житє. Такі недїльні вистави будуть устроювані так довго, доки грішники не поправлять ся.

— **Переписка адмінїстрациї і редакциї**. Впв. Т. В. в Самборі. »Антихриста« ми ще не дістали. Просимо звернутись впрост до дедакциї »Буковини«. Впр. П. Км. в Др. Заплачено все і крім того лишило ся 4 зр. на 1900 р. Впр. І. Коц. в Ол. Дякуємо. Заплачено до кінця року. Хв. Чит. питомцїв льв. дух. сем. Годимо ся. Впр. О. П. в Д. Помістимо все. Дякуємо сердечно.

Наука, штука, лїтература.

— **Людовий вечір**. Вчерашнїй »Людовий Вечір« устроєний академічною молодїжю в пасажі Гавсмана для робітників, що був першим із задуманої серії вечерів і концертів, які мають на цїли побіч популярних викладів в українській мові, впливати на руських робітників і дати їм пізнати се, що вони є Русинами, удав ся в повній мірі, хоч знов не випав цїлком по гадцї аранжерів. Саля була битьком-набита, але робітників не було тілько, кілько можна було надїяти ся. Звичайно перші проби побореня якоїсь перепони є дуже трудні. Дохід з вечеру був призначений на цїли української социяльно-демократичної партиї.

Що до продукций на сїм вечері, то треба признати, що випали незвичайно сьвітло. Відограно одноактівку п. Ґ. Запольскої: В Гірничій Дуброві. Роля старого гірника була дуже добре заступлена д. В. Старосольським, який переняв ся нею так, і відограв її з таким чутєм, що замітні були на салї раз-у-раз голоси подиву і оплески. І справдї на сїй ролї полягає цїла штука; найменьша хиба у її грі, була би звела штуку на нї-нащо. З великим вдоволенєм мусимо піднести, що д. Старосольський вивязав ся із своєї задачі як справжнїй актор, і є надїя, що буде сьвіточем драматичного кружка, який завязав ся для популярних вистав.— Не меньше славно відограли панї О. Гнатюкова ролю доньки Юлїї, а д. С. Ґорук капітана. Ролї сї слабше вже виведені і усунені на друге місце в штуцї, не могли найти великого виразу у грі.

Треба однак признати, що аматори вивязали ся із них, як найлїпше. Переняли ся своїми ролями, вистудиювали їх і підійшли під їхнїй лад так, що годї було їх відограти з більшим зрозумінєм. Роля штиґаря, виведена чи не за сентиментально не могла викликати у публїки одушевленя.

Другу частину вечера виповняли хорові продукциї і деклямация. Д. Пачовський віддеклямував »Каменярі« — Івана Франка з великим знанєм. Грімкі оплески були нагородою за його деклямацию. А вже що хори під управою молодого українського композитора і дірiґента »Львівского Бояна« д. Остапа Людкевича, то справдї показали, що українське серце не потрібує аж виробляти собі артистичного смаку, бо він лежить у души кождого Українця. Не меньша подяка належить ся також і д. Людкевичеви, що знав, яку подати страву слухачам. Композициї Лисенка, Ф. Колесси і иньших, композициї народнїх українських пісень входили в проґраму того вечера. І так: »Ой там на горі три криниченьки«. »Ой пущу я кониченька«, »Ой там на горі, там женцї жнуть«. »Ой гук мати гук«. »Ой бре море бре, сип шинкарко ще« і нарештї »Ще не вмерла Україна«. В часї сьпіваня народного гимна всї повставали з місць і пошанували так сьвятї чутя Українцїв. Маю тут на гадцї велике число присутних Поляків: Із справжнїм вдоволенєм треба піднести се, що д. Людкевич розпоряджаючи невеличкими силами, устроїв такий чудовий концерт. Тут не лише видно артизм — тут була щирість, був запал до такої важної цїли, як осьвідомленє зденационалїзованих робітників.

Є надїя, що анї драматичний кружок анї д. Людкевич враз з своїм хором не закінчать своєї дїяльности вчерашнїм виступом, але проявлять дальше житє у найблизшій будуччинї.

А. К.

Телеґрами.

Відень, 4. грудня. Угодова конференция відбула в суботу друге засїданє, що тревало від год. 10. рано до 2. попол. На внесенє Яворского вибрано субкомітет, котрому однак не удїлено подрібної директиви. (Подрібне справозданє з сеї наради подамо в завтрішнім числї. Наш кореспондент доносить нам в тій справі цїкаві вісти, з котрих виходить, що нема нїяких виглядів на додатне переведенє угодових переговорів. Сторонництва, місто зійти ся, чим раз більше розходять ся. Прим. Ред.). Комунїкат про суботняшну конференцию звучить: »Екзекутивний комітет правицї і провідники лївицї відбули в суботу дальші наради, початі в четвер, в цїли обговореня парляментарної ситуациї«. І більше нїчого понад се!... На засїданю конференциї промовляв між иньшими пос. Барвіньский.

Відень, 4. грудня. Цїсар приняв в суботу пополудни на довшій авдиєнциї мінїстра судівництва, дра Кіндінґера. Се викликало велику сензацию в полїтичних кругах. Надїють ся димісиї дра Кіндінґера, на котру напирають Чехи

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Химери.

(Далї.)

— Мамо мої, чого ви мене так любите?

І він хоче цїлувати маминї руки...

Вона пручаєть ся і далї говорить крізь слези:

— Будь праведний, будь добрий мій сину...

Материнї очи прояснюють ся...

— А чим же я так дуже провинив ся у вас, мамо?

Її уста затискають ся знов від гнїву і її очи пронизують синову душу важким докором...

— Простїть минї, коли я грішив проти вас, тільки виявіть минї причину вашого гнїву... Найкаю ся...

Мати відвертає очи від сина...

— Іди собі від мене... не хочу на тебе дивитись...

— А хтож вас буде дозирати, як буде вам в ночи чого треба?

Здавив у собі біль і ждав відповіди...

— Я наймичку собі закличу... Іди... йди...

Іван стояв ще довго коло постелї недужої матери...

— Мамо, чи се ваше останнє слово?...

Вона нїби не чує... не підводить своїх очий і не гладить синових кучерів, не говорить слова: »прощаю!...«

Страшний біль здавив Іванову душу... Хопив ся рукою за груди і відійшов до своєї кімнати...

— Не прощає минї рідна мати того, за що певно не прогнївив ся Бог, видячи мої неложні почуваня, що осолоджували гірку мою долю... Отсе моє каяттє... Та що з нього, коли не буде вороття, не буде поправи, бо я... я... неповинний... Не вернеть ся заподїяне і від мого каяття не полекшає грижа моєї матери...

І Іван судорожно заплакав і впав на ліжко як тяжка колода...

— — — — — — — — — — — —

І довго так лежав нероздягнений, кидав ся рвав ся, як спутаний лев і плакав голосно і тряс ся від болю... А далї наче втихомирив ся і нїби слухав, як сльози капали одна по другій і засихали на його худому лици... Чув, що його сльози якби каменїли у грудях і морозили той чистий огонь, що досї обдавав людий слабоньким теплом любови... Висихали сльози і замерзало живе серце...

(Далї буде.)

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	до Львова (приходить о годині)
	6·10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова
	6·50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно
	7·10	з Зимної-води » » »
	7·40	з Янова
	7·55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия
	7·44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·05	» » на дв. головний
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·30	9·00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.
	11·15	з Ярослава і Любачова
1·50	11·55	з Іцкан, Черніців і Станиславова
	1·01	з Янова
	1·40	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно
2·20	5·15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·40	» » » на дв. голов.
	5·55	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
8·45	6·10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова
	6·20	з Іцкан, Сучави
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділї і сьвята
	7·58	
	8·15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно
	8·14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.
	9·21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.
	9·55	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту
12·30	10·10	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави
	10·08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·25	» » » на дв. голов.
	10·30	з Лавочного (Пешту) Хирова
	12·10	зі Сколього, Калуша
	3·05	з Підволочиск на дворець Підзамче
	3·30	» на дворець головний
2·16	6·00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока

Поїзд посп.	Поїзд особ.	зі Львова (відходить о годині)
	6·20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
1·55	6·15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·30	» » » дв. Підзамче
2·45	6·30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави
8·30	8·45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	9·10	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
	9·25	до Янова
	9·35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
	9·53	» » » дв. гол.
	10·10	до Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова
	12·50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділї і сьвята
	2·15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділї і сьвята
	9·45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)
2·55	—	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
	3·20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.
	3·26	до Брухович » » » »
	5·25	до Ярослава
Ніч		
	6·21	до Іцкан, Радовець, Кімполюнга, Сучави
12·50	6·40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15, вер.
	6·50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.
	7·00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	7·10	до Сокаля і Рави рускої
	7·20	до Тернополя дворець головний
	7·42	» дворець Підзамче
	7·47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
	8·35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
	9·10	» » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і сьв.
2·36	10·40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	10·50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока
	11·10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
	11·32	» » дв. Підзамче
	4·10	до Кракова (Відня, Берлина)
	5.50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. (Львів, ул. Красїцких ч. 6) уділяє пояснень в справахзе лїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

2 зр. 50 кр.

коштує добре ходячий

НІКЛЬОВИЙ ГОДИННИК

з порушаючою ся всказівкою секундовою.

5 зр. Женевский ремонтоаровий

з золота Plaque є одиноким годинником, ґальванїчно позолоченим **14 - каратним золотом** котрий кождий оцїнить на 50 зр. — В дійсности коштує той годинник з відскакуючою покривкою, богатх ґравірованою з безуслівною ґваранциєю, тревалости і доброго ходу на 5 лїт. **Цїна 5 зр.**; з анкровим верком і 3 покривками **7 зр.**; правдиво срібний ремонтоаровий годинник **з 15 камінями**, 3 срібними і **богато ґравірованими срібними покривками**, узнаний за найлїпший **9 зр. 75 кр.** 14 - каратний золотий дамский годинник **12 зр.**

Дуже модний і елеґантний ланцушок з золота Plaque для панів і пань **2 зр.**

1 зр. 95 кр.

БУДИЛЬНИК (Baby Wecker)

15 цм. високий, з нікльованою окривкою анкровим ходом з реґулятором, докладно ходячим.

з осьвітленим циферблятом **2 зр. 20 кр.**, з календарем **2 зр. 80 кр.** — зпорушаючими ся фіґурами, як: колишуча дївчина, швец, коваль, різник: **2 зр. 80 кр.**

Висилає за посліплатою. Єсли річ не подобаєсь, гроші звертає.

Богато ілюстрований цїнник

висилає по присилцї 5 кр. марки почтової

UHREN-EXPORT

M. RUNDBAKIN, WIEN, IX|1.

Berggasse Nr. 3.

ЛЕВ ЛОПАТИНЬСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкого еміґрацийного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сїльского житя.

Цїна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична траґедия в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Цїна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міского побуту.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в І. акті опрацьована після німецкого.

Цїна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерийних пригод.

Цїна книжки 15 кр.

На почтову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійскій книгарнї.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНЄСТЕРЪ"

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

Стан фондів ґваранцийних з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва специяльна	842 „ 40 „	

Тарифи »Днєстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. До кінця 1898 року виносили виплачені **шкоди** 527.790 зр. 67 кр. **Полїси »Днєстра«** приймає **Банк краєвий при пожичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечатись **через »Днєстеръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту »Днєстеръ«, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє **пожички** *за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адмінїстрацийні* за інтабуляциєю або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт і приймає вкладки до опроцентованя від **членів і третих осіб** по **4%**. Удїл членьский виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожичку дістати може тільки член обезпечений в »Днєстрѣ«. Інформациї уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділенє аґенций в окрестностях **де нема близько аґентів »Днєстра«, приймає ся.**

Інформациї і посередництво до заключеня обезпечень житєвих в найкористнїйших комбінациях.

Пожички для членів Тов. взаїм. обезп. і взаїм. кред. »Днєстеръ на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупнї:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., IIа по 64 зр. за 100 кіл. loco фабрика.

Вино

в бочках о 135 лїтрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку loco місце продукциї.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилках почт. в цїнї по: зр. 9·20, 10·20, 10·70, 11·20, а специяльність по 12·20 франко **ВИКО** в 5 кіл. барилках по зр. 3·—, 3·70, 4·10, 4·90 франко. — Иньші товари по умірених цїнах.

78—?

Хто хоче заробити 400 марок місячно

певно, легко і без ризика?

Нехай пише свою адресу без марки під **V, 21,**

Annoncen Exped. **K. F. Wojtan** Leipzig-Lindenau.

Видає і відповідає за редакцию **Стефан Кульчицкий**.

З друкарнї В. А. Шийковского.